

ПАНОРАМНЕ ЗОБРАЖЕННЯ КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ З ВИКОРИСТАННЯМ 3-D ТЕХНОЛОГІЙ: НОВІ НАПРЯМИ КРОСКУЛЬТУРНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Мета роботи – визначення нових векторів кроскультурних досліджень за допомогою системного підходу до проектування культурної 3D-карти України. **Методологія** дослідження полягає в застосуванні кроскультурного підходу як важливого методологічного засновку роботи. **Наукова новизна** роботи полягає у формуванні змістовної основи панорамних зображень культурного простору України за допомогою 3D-технологій. Проаналізовано наявний досвід створення інтернет-ресурсів, присвячених найвідомішим віртуальним галереям і музеям, виставковим центрам, бібліотекам та іншим культурним установам, в яких розміщуються нерухомі об'єкти культурної спадщини України та інших країн світу. Окреслені можливості проведення Україною політики "м'якої сили", в основу якої покладено експорт до інших країн світу найбільш повного уявлення про національний спосіб життя, традиційні цінності українського народу. **Висновки.** Етноцентрична стратегія дає змогу спроектувати 3D-культурну карту України, спираючись на сильну національну основу української культури. Відповідно, кількість таких карт повинна відповідати кількості пластів української культури в сучасності та в її ретроспективі. Поліцентрична стратегія значно розширює масштаби культурної 3D-карти України, виводячи її за межі власної національної культури з орієнтацією на зовнішньокультурні вектори розвитку, характерні для того чи іншого історичного періоду розвитку культури України. Геоцентрична стратегія дає змогу спроектувати культурну 3D-карту України з урахуванням інтеграції національної культури у світову. Така стратегія орієнтує розробників карт на культурні об'єкти і цінності України, набір яких має властивість змінювати напрям розвитку освіти, культури і науки у всьому світі. Це стосується фактів і подій, які мали місце в історії української культури, діяльності видатних українців, які створювали і створюють специфічні культурні стандарти в усьому світі.

Ключові слова: геоцентрична стратегія, 3D-карта України, культурні цінності, політика "м'якої сили".

Гавеля Оксана Николаевна, кандидат педагогических наук, профессор Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств

Панорамное изображение культурного пространства Украины с использованием 3-D технологий: новые направления кроскультурных исследований

Цель работы – определение новых векторов кроскультурных исследований с помощью системного подхода к проектированию культурной 3D-карты Украины. **Методология** исследования заключается в применении кроскультурного подхода как важной методологической предпосылки работы. **Научная новизна** работы заключается в формировании содержательной основы панорамных изображений культурного пространства Украины с помощью 3D-технологий. Проанализирован имеющийся опыт создания интернет-ресурсов, посвященных известным виртуальным галереям и музеям, выставочным центрам, библиотекам и другим культурным учреждениям, в которых размещаются недвижимые объекты культурного наследия Украины и других стран мира. Указанные возможности проведения Украиной политики "мягкой силы", в основу которой положен экспорт в другие страны мира наиболее полного представления о национальном образе жизни, традиционных ценностях украинского народа. **Выводы.** Этноцентричная стратегия позволяет спроектировать 3D-культурную карту Украины, опираясь на сильную национальную основу украинской культуры, учитывая ее реальные масштабы. Соответственно, количество таких карт должно соответствовать количеству пластов украинской культуры в современности и в ее ретроспективе. Полицентрическая стратегия значительно расширяет масштабы культурной 3D-карты Украины, выводя ее за рамки собственной национальной культуры с ориентацией на внешнекультурные векторы развития, характерные для того или иного исторического периода развития культуры Украины. Геоцентрическая стратегия позволяет спроектировать культурную 3D-карту Украины с учетом интеграции национальной культуры в мировую. Такая стратегия ориентирует разработчиков карт на культурные объекты и ценности Украины, набор которых имеет свойство менять направление развития образования, культуры и науки во всем мире. Это касается фактов и событий, которые имели место в истории украинской культуры, деятельности выдающихся украинцев, которые создавали и создают специфические культурные стандарты во всем мире.

Ключевые слова: геоцентрическая стратегия, 3D-карта Украины, культурные ценности, политика "мягкой силы".

Gavelya Oksana, Candidate of Pedagogic Sciences, professor of the National Academy of Managerial Staff of Culture and Art

Panoramic image of cultural space of Ukraine through the use of 3D technology: new directions of cross-cultural research

The purpose of the work is to identify new vectors of cross-cultural research using a systematic approach to designing of 3D cultural map of Ukraine. Research **methodology** lies in the use of cross-cultural approach as an important methodological premise of the study. **Scientific novelty** consists in forming meaningful foundations of panoramic images of cultural space of Ukraine using 3D-technology. **Conclusions.** This research studies the existing experience of online resources dedicated to the most famous virtual galleries and museums, exhibition centers, libraries and other cultural institutions, which place cultural heritage of Ukraine and other countries. It identifies the possibilities of Ukrainian policy of "soft power", based on the export to other countries of the most complete picture of national life and traditional values of Ukrainian people. It was found that ethnocentric strategy allows you to design 3D-cultural map of Ukraine, based on strong national foundation of Ukrainian culture, taking into account its real scale. Accordingly, the number of such maps should match the number of layers of modern Ukrainian culture and its retrospective. Polycentric strategy significantly expands the scale of cultural 3D map of Ukraine, bringing it beyond its own national culture, with a focus on foreign cultural vectors of development, characteristic of a certain historical period of cultural development of Ukraine. Geocentric strategy allows 3D-design of the cultural map of Ukraine with the integration of national culture into the world one. This strategy focuses on the development of maps and objects of cultural value of Ukraine, a set of which has the ability to change the direction of education, culture and science worldwide. This applies to the facts and events that have occurred in the history of Ukrainian culture, activities of prominent Ukrainians, who created and create now specific cultural standards all over the world.

Keywords: geocentric strategy, 3D-map of Ukraine, cultural values, the policy of "soft power".

Актуальність виявлення нових можливостей кроскультурних досліджень на основі проектування культурної 3D-карти України зумовлена необхідністю посилення державної безпеки України і визначення сучасних стандартів розвитку національної освіти і культури.

Мета роботи – визначення нових векторів кроскультурних досліджень за допомогою системного підходу до проектування культурної 3D-карти України.

Завдання дослідження:

- теоретико-методологічний аналіз змісту і напрямів сучасних кроскультурних досліджень;
- формування змістовної основи панорамних зображень культурного простору України за допомогою 3-D технологій;
- розгляд можливостей просування українських культурних продуктів і послуг на світові ринки з використанням 3-D карт і різноманітних менеджмент-стратегій.

Методологію кроскультурних досліджень розкрито в працях С. Хантінгтона, Р. Інглхарта, К.К.М. Клакхона, М. Коула [3-8] та ін., які базуються на здійсненні порівняльного аналізу особливостей соціокультурного середовища та його впливу на особливості розвитку людини, інтеріоризацію нею культурних цінностей.

Проблеми кроскультурного підходу отримали найбільш чітке теоретичне обґрунтування в працях філософів, психологів, соціальних і культурних антропологів Д. Беррі, С. Бригелманса, А. Коротаєва, Л. Почебут, В. Прокопені, Д. Халтуриної, А. Шазиотіса [1, 7, 10, 12, 13].

Питанню впливу культурних цінностей на суспільний прогрес було присвячено симпозиум "Культурні цінності і прогрес людства", який відбувся в Американській академії мистецтв і наук у Кембріджі, штат Массачусетс, 23-25 квітня 1999 р. [8, 21].

Знайомство зі світовими культурними цінностями завжди пов'язане з отриманням нових позитивних емоцій. У цьому сенсі участь України в сучасних культурних проектах, що проводяться на її території такими країнами, як США, Китай, Індія і Японія, стає справжньою культурною подією. У той же час картина культурного світу цих країн досить неоднозначно вписується в модель культурного розвитку України і нерідко вступає в протиріччя з "культурним капіталом" обдарованих особистостей.

Водночас, що стосується загальної ситуації на ринку культурно-мистецьких послуг в Україні, то вона є досить неоднозначною. З огляду на потужні освітні можливості Японії, США, Великобританії, Німеччини та інших постіндустріальних країн світу, з їх орієнтацією на розвиток інтелектуальних, мистецьких, творчих та інших здібностей власних громадян, можна було б вважати, що якість культурних і освітніх послуг, що експортуються ними в інші країни світу, має бути досить високою. Однак, як свідчить сучасна культурна практика, США, як провідний експортер світу, не завжди представляє в Україну кращі зразки художньої та культурної продукції. Можна говорити про те, що має місце цілеспрямована державна політика США щодо поширення в країнах "третього світу" (станом вище країни в світовій ієрархії визначається за показниками економічного і соціального розвитку) низькопробних зразків масової культури, активного впровадження теле- і комп'ютерних програм з

вивчення іноземних мов і т. д., що призводить до негативних трансформацій сучасного українського суспільства. Серед своїх громадян США прагнуть пропагувати високохудожні твори мистецтва, відеолекції професорів провідних університетів світу, формувати шанобливе ставлення до національної культури та ін.

Японія, так само як і Україна, відчуває на собі негативні наслідки впливу глобалізації. Автор книги "Злочинність і кримінологія в сучасній Японії" Кан Уеда критично оцінює вітчизняні засоби масової інформації і підкреслює, що преса, телебачення, кіно погіршують моральну атмосферу і підбивають ціннісні орієнтації, послаблюючи дух конкуренції в країні. З іншого боку, японці відчувають на собі потужний вплив найгірших зразків західної псевдокультури, які пробуджують у молодого покоління споживчі інстинкти [11].

Оцінюючи взаємодію всередині японської сім'ї, К. Уеда вказує, що в результаті нуклеаризації сім'ї відбувається руйнування традиційних взаємин. У той же час К. Уеда вважає, що на стримування злочинності в Японії найбільший вплив робить солідарність сім'ї і локальних спільнот, високий освітній рівень, працездатність населення, система найму [11].

Такі розвинені країни світу, як Китай, Індія і Японія, з їх цивілізаційним, культурним і людським потенціалом і швидкими темпами економічного зростання, активно застосовують політику "м'якої сили" в якості одного з найбільш перспективних напрямів розвитку своїх країн. Активно популяризуючи в інших країнах світу досягнення власної культури, освіти і техніки, ці країни (слідом за США) прагнуть завоювати найширшу аудиторію споживачів культурних цінностей і досягти впливу і могутності в світових масштабах.

У постіндустріальних країнах світу здійснюється цілеспрямована державна підтримка власних обдарованих дітей та молоді з метою нарощування інтелектуального і творчого потенціалу, пробудження духу конкуренції. Слід усвідомлювати, що залучення обдарованих українців до участі в різних культурних і освітніх заходах, що проводяться у нас іноземними країнами і громадянами може призвести не стільки до збагачення нашої національної культури, скільки до значних втрат культурного і інтелектуального капіталу країни. Особливо небезпечним є посилений інтерес зарубіжних "спонсорів" до інтелекту обдарованих дітей та молоді України.

Україна, яка володіє потужним інтелектуальним і культурним ресурсом, повинна навчитися експортувати в інші країни світу найбільш повне уявлення про український спосіб життя, традиційні цінності свого народу, проводити на цій основі політику "м'якої сили", забезпечуючи безпеку власної країни.

На основі результатів проведеного нами кроскультурного дослідження культурних цінностей обдарованої особистості здійснимо формування змістовної основи панорамних зображень культурного простору України за допомогою 3D-технологій, а також розглянемо можливості їх просування на світові ринки з використанням культурних 3D-карт і різноманітних менеджмент-стратегій.

Культвинахід Ларрі Вульфа "ментальних карт" або "уявної географії", що викладено у праці "Винайдення Східної Європи: карта цивілізації у свідомості епохи Просвітництва", наштотхнув на думку про можливість конструювання власної культурної географії у контексті вивчення культурних цінностей обдарованої особистості. "Ментальна карта" розуміється Вульфом як створене людиною зображення частини навколишнього простору, яке відображає світ так, як його собі уявляє людина, а тому не завжди може бути правильною. Вчений вивчив вплив "ментальних карт" на сприйняття європейцями Східної Європи.

Нами враховувався вже наявний досвід створення інтернет-ресурсів, присвячених найвідомішим віртуальним галереям і музеям, виставковим центрам, бібліотекам та іншим культурним установам, в яких розміщуються нерухомі об'єкти культурної спадщини України та інших країн світу (розсортованих згідно територіальної приналежності, що значно спрощує їх пошук користувачами). Особливий інтерес у нас викликав проект "Інтелектуальна карта України. Маршрут №1. Подорожі різними регіонами України", здійснений щоденною інтернет-газетою "День". У Маршрут №1 увійшла, наприклад, віртуальна екскурсія, розроблена Історико-меморіальним музеєм М. Грушевського та ін.

Водночас системний підхід до вирішення даної проблеми передбачає створення за допомогою 3D-технологій візуального образу не тільки нерухомих об'єктів культурної спадщини України, а також нематеріальних культурних цінностей у вигляді художньо-творчих і духовних досягнень обдарованої особистості, віртуальних презентацій сучасних проектів в соціокультурній сфері. Сюди можна віднести діяльність клубів, Будинків дитячої та юнацької творчості, художніх гуртків, творчих спілок і т. д., де зосереджується культурно-мистецьке життя країни. Важливе місце в цьому списку займають альтернативні навчальні заклади, в яких навчається обдарована молодь України (спеціалізовані школи, гімназії, ліцеї, коледжі та ін.).

Ми вважаємо за доцільне формування змістовної основи панорамних зображень культурного простору України за допомогою 3D-технологій на основі системного моніторингу культурних цінностей, що передбачає спостереження за станом зберігання та охорони культурної спадщини, процесами інтеріоризації та споживання населенням України, зокрема обдарованою особистістю, культурних продуктів вітчизняного та зарубіжного виробництва, кращих культурних досягнень українського народу, світових шедеврів з метою прогнозування змін, які відбуваються в національній культурі. За масштабом територій, на яких здійснюється моніторинг культурних цінностей, його поділяють на глобальний, регіональний і місцевий.

Спостереження за станом культурних цінностей в Україні, їх компонентами, здійснюється спеціально розробленими програмами і методиками. Це дозволяє спланувати різноманітні культурно-мистецькі заходи і проекти, в залежності від видів і сили впливу культурних цінностей обдарованої особистості на соціокультурне середовище.

Створення тривимірних культурних карт України має бути спрямоване на те, щоб дозволити їх споживачам найбільш достовірно уявити собі не тільки матеріальні, але нематеріальні культурні цінності України. Такі зображення доцільно створювати в різних історичних відрізках часу: в минулому, сьогоденні і майбутньому, що значно розширить можливості інтеріоризації вітчизняних культурних цінностей.

При розробці таких карт дуже важливим є не тільки правильне визначення їх змістовної основи, але і успішний менеджмент. Ми вважаємо, що використання кваліфікації Перлмуттера дозволяє визначити стратегії розробки таких карт і активне просування на вітчизняні та зарубіжні ринки [2, 222]. Так, етноцентрична стратегія дозволяє спроектувати 3D-культурну карту України, спираючись на сильну національну основу української культури, з огляду на її реальні масштаби. Відповідно, кількість таких карт повинна відповідати кількості пластів української культури в сучасності та в її ретроспективі.

Поліцентрична стратегія значно розширює масштаби культурної 3D-карти України, виводячи її за рамки власної національної культури, з орієнтацією на зовнішньокультурні вектори розвитку, характерні для того чи іншого історичного періоду розвитку культури України.

Геоцентрична стратегія дозволяє спроектувати культурну 3D-карту України з урахуванням інтеграції національної культури у світову. Тут необхідне здійснення глибокого аналізу різних культурно-історичних періодів розвитку української держави, які висвітлюють масштаби впливу України на розвиток культури, освіти і науки у всьому світі.

Використання етноцентричної стратегії передбачає, що головний акцент розробників карт буде робитися на культурні досягнення України. Тому тут переважно повинні використовуватися уявлення самих українців про їх національні культурні цінності, з орієнтацією на вітчизняного споживача.

Поліцентрична стратегія враховує уявлення іноземних громадян про культурні цінності українців, а також критерії загальнолюдських (базових) цінностей. Такий підхід дозволяє розробникам карт орієнтуватися на уявлення і смаки не тільки вітчизняного, але й іноземного споживача.

Геоцентрична стратегія орієнтує розробників карт на культурні об'єкти і цінності України, набір яких має властивість змінювати напрямок розвитку освіти, культури і науки у всьому світі. Це стосується фактів і подій, які мали місце в історії української культури, діяльності видатних українців, які створювали і створюють специфічні культурні стандарти в усьому світі.

Розробники сучасних 3D-технологій пропонують сучасним споживачам карти різних країн світу, просторові відеооб'єкти світової і національної культурної спадщини. Прикладом є існуючі карти Google нового покоління.

За допомогою сучасних принтерів також можна "роздруковувати" віртуальні зображення будь-якої людини, маршрутів, виконаних нею. 3D-технології відкривають перед розробниками нові можливості по створенню тривимірних моделей-користувачів, яких можна буде "відправити подорожувати" культурною картою України з метою знайомства з національними культурними цінностями. Цікавою знахідкою могло б стати надання "мандрівникам" можливості "приміряти" на власне віртуальне зображення національного одягу, який, наприклад, носили жителі України в XIX ст. Користувачів також можуть зацікавити історія і традиції видатних українських сімей, які жили за вказаною ними адресою. З огляду на сучасні тенденції розвитку 3D-технологій, можна припустити, що, прокладаючи шлях культурною картою України, вже найближчим часом обдарована особистість зможе зберігати власні файли виконаних нею маршрутів, з відмітками про найбільш цікаві місця її подорожі.

Виходячи з можливостей 3D-технологій, з'являється розуміння того, що крос-культурне дослідження вибору культурних цінностей обдарованою особистістю повинно бути зосереджено на особливостях індивідуального "культурного капіталу" людини. Останній може представлятися у вигляді актуалізованої духовної спадщини свого народу, культурних цінностей сучасного суспільства, персональних культурних продуктів, які визначають позитивний образ культури майбутнього.

Щоб побудувати перспективну модель розвитку України в світовому культурному просторі (як основи свого соціального прогресу та розвитку), слід враховувати особливості формування культурного "капіталу" кожного окремого українця. З цією метою визначимо чинники, що впливають на вибір культурних цінностей обдарованою особистістю: отримання емоційного задоволення; можливість для повноцінної реалізації власних здібностей (інтелектуальних, мистецьких, творчих та ін.); вимогливість до себе та інших щодо якості виконання художньо-творчої діяльності; досвід участі в художніх гуртках, фестивалях, конкурсах, концертах, театральних постановках та ін.; статус (прагнення до багатства і розкоші, популярності, впливу, влади та ін.); примноження власних талантів за рахунок запозичення кращих зразків і досвіду художньо-творчої та критично теоретичної діяльності; власний духовний розвиток; сприяння культурному зростанню і прогресу суспільства; індивідуальні культурні інтереси, установки і погляди, тип характеру людини і його поведінки.

Отже, цінністю нового зразка сучасного суспільства стає цифрова інформація, яка активно перетворюється світовими програмними розробниками, такими, як Google, в реальні культурні об'єкти за допомогою 3D-технологій. У той же час основною метою створення тривимірної культурної карти України повинні стати пробудження інтересу українського народу до власної історії та культури, сприяння активній інтеріоризації ними культурних цінностей. Перед користувачами сучасної мультимедійної та інтернет-продукції з різних країн світу відкриваються нові перспективи, пов'язані з можливістю складання індивідуальних маршрутів подорожі об'єктами культурної спадщини України. Спираючись на поради професійних консультантів, які займаються моніторингом національних культурних цінностей, вони зможуть найбільш повно ознайомитися з досягненнями української національної культури. При цьому розробники культурних 3D-карт повинні найбільш повно враховувати результати експертизи та моніторингу культурних цінностей обдарованої особистості в Україні, можливості використання сучасних менеджмент-стратегій в просуванні власної продукції на ринок інтернет-послуг.

Застосована геоцентрична стратегія проектування культурної 3D-карти України дозволила визначити нові вектори кроскультурних досліджень, активізувати потенціал політики "м'якої сили" для посилення державної безпеки України.

Перспектива реалізації означеної стратегії виявляється в орієнтації розробників 3D-карт на культурні об'єкти і цінності України, набір яких має властивість визначати нові стандарти і змінювати напрям розвитку освіти, культури і науки у всьому світі.

Література

1. Берри Д. В. Кросс-культурная психология : Исследования и применение / Джон В. Берри, Айп Х. Пуртинга, Маршалл Х. Сигалл, Пьер Р. Дасен. – Харьков : Гуманитарный центр. – Верджиния, США 2007. – 506 с.
2. Дитхелм Г. Управление проектами: в 2 т. Т. I. / Г. Дитхелм ; [пер. с нем.]. – Санкт-Петербург : "Бизнес-пресса", 2004. – 400 с.; Т. II. – Санкт-Петербург : Бизнес-пресса, 2004. – 288 с.
3. Европа: вчера, сегодня, завтра / Ин-т Европы РАН; Отв. ред. Н.П. Шмелев, 2002. – М. : Экономика. – 823 с.
4. Инглегарт Р. Культурный сдвиг в зрелом постиндустриальном обществе / Р. Инглегарт; [под ред. В.Л. Иноземцева] / Новая постиндустриальная волна на Западе. – М. : Academia, 1999.
5. Интеграционный барометр ЕАБР – 2015 (четвертая волна измерений) / Руководитель проекта В.С. Перебоев. – СПб.: ЦИИ ЕАБР, 2015. – 168 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.eabr.org/t/research/centre/projectsCI/integration_barometer.
6. Клакхон К.К.М. Зеркало для человека ; Введение в антропологию; [пер. с англ.] / Клайд Кей Мейбен Клакхон. – СПб. : Евразия, 1998. – 351 с.
7. Коротаев А. В., Халтурина Д. А. Мифы и гены : Глубокая историческая реконструкция [Текст] / А. В. Коротаев, Д. А. Халтурина. – М. : Либроком, 2010. – 184 с.
8. Коул М. Культурно-историческая психология: наука будущего / Майкл Коул. – М.: Когнито-Центр, Издательство "Институт психологии РАН", 1997. – 432 с.
9. Культура имеет значение : Каким образом ценности способствуют общественному прогрессу / Под ред. Л. Харрисона / (Lawrence Harrison, Samuel Huntington (eds.) Culture Matters: How Values Shape Human Progress. – New York: Basic Books, 2000). – М. : Московская школа политических исследований, 2002. – 320 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: msps.su/files/2010/12/Wer_culture-matters1a.pdf.
10. Почебут Л. Г. Взаимопонимание культур. Методология и методы этнической и кросс-культурной психологии. Психология межэтнической толерантности / Л. Г. Почебут : [учебное пособие]. – СПб. : Издательство СПбГУ, 2007. – 281 с.
11. Преступность и криминология в современной Японии: [состав. Кан Уэда]; [пер. с яп.; под общ. ред. и с вступ. Ст. Н.Ф. Кузнецовой и В.Н. Еремина]. – М. : Прогресс. 1989. – 256 с.
12. Прокопеня Г. В. Генезис кросс-культурного подхода в исследовании культур : автореф. на соиск. науч. степ. канд. филос. наук / Г. В. Прокопеня. – Санкт-Петербург : Санкт-Петербургский Государственный ун-т., 2008.

13. Schwartz S. H. Values: Cultural and individual. In S. M. Breugelmans, A. Chasiotis, F. J. R. van de Vijver (Eds.), *Fundamental questions in cross-cultural psychology* / Schwartz S. H. – Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2011. – P. 463-493.

References

1. Berry, D. V. Purtinga A. H., Marshall H. S., Pierre R. D. (2007). *Cross-Cultural Psychology: Research and Application*. Kharkiv: Humanitarian Center [in Russian].
2. Diethelm G. (2004) *Project management: Vol. I*. St. Petersburg: "Business Press" [in Russian].
3. Shmelev N.P. (Eds.).(2002). *Europe: yesterday, today, tomorrow*. Moscow: Institute of Europe RAS [in Russian].
4. Inglehart R. (1999). *Cultural shift in a mature post-industrial society. A new post-industrial wave in the West*. V.L.Inozemtseva (Ed.). Moscow: Academia [in Russian].
5. Integral barometer of EDB-2015 (the fourth wave of measurements). (2015). retrieved from http://www.eabr.org/r/research/centre/projectsCII/integration_barometer [in Russian].
6. Clackhon K.K.M. (1998). *Mirror for man; Introduction to anthropology*. St. Petersburg. Eurasia. [in Russian].
7. Korotaev A.V., Khalturina D.A. (2010). *Myths and genes: Deep historical reconstruction*. Moscow. Librocom [in Russian].
8. Cole M. (1997). *Cultural-historical psychology: the science of the future*. Moscow. "Cognite Center", Publishing House "Institute of Psychology of the RAS" [in Russian].
9. Lawrence H., Samuel H. (2016). *Culture matters: How do values contribute to social progress ?* New York: Basic Books. retrieved from : msps.su/files/2010/12/Wer_culture-matters1a.pdf [in Russian].
10. Pochebut L. G. (2007). *Mutual understanding of cultures. Methodology and methods of ethnic and cross-cultural psychology. Psychology of interethnic tolerance*. St. Petersburg. St. Petersburg State University [in Russian].
11. Kahn U. (1989). *Crime and criminology in modern Japan*. Moscow. Progress [in Russian].
12. Prokopenya G.V. (2008). *Genesis of the cross-cultural approach in the study of cultures. Extended abstract of candidate's thesis*. St. Petersburg: Saint-Petersburg State University [in Russian].
13. Schwartz S. H. (2011). *Values: Cultural and individual*. S. M. Breugelmans, A. Chasiotis, F. J. R. van de Vijver (Eds.), *Fundamental questions in cross-cultural psychology*. Cambridge, UK: Cambridge University Press [in English].

Стаття надійшла до редакції 08.05.2017 р.

УДК 94 (271.72-11+ 811.1) (008)

Гаюк Ірина Яківна

кандидат філософських наук, доцент
Львівської національної академії мистецтв
irinahayuk@gmail.com

ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МУЗЕЮ ВІРМЕНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ЛЬВОВІ

Мета роботи – дослідити маловивчене питання організації та функціонування Музею вірменської культури у Львові. Початок діяльності музею поклала 1932 р. львівська виставка досягнень вірменської культури. Після анексії Західної України СРСР музей закрили, його колекцію розформували. **Методологія** дослідження включає використання методів історичного аналізу та синтезу, а також методу інтерпретації. **Наукова новизна** дослідження полягає у висвітленні історичного контексту створення Музею вірменської культури, виокремленні основних етапів його організації та життєдіяльності. Також у статті вперше представлені окремі експонати Вірменського музею, віднайдені у фондах та експозиціях львівських музеїв. **Висновки**. Створення у Львові Музею вірменської культури відіграло важливу роль у відродженні та збереженні культури вірменської діаспори у Західній Україні, а також показало вагомість етнопонаціонального чинника в культурному житті регіону.

Ключові слова: Музей вірменської культури, виставка, діаспора, культура, мистецтво, художник, експонат.

Гаюк Ірина Яковлевна, кандидат философских наук, доцент кафедры менеджмента искусств Львовской национальной академии искусств

Исторический контекст и особенности формирования Музея армянской культуры во Львове

Цель работы – рассмотреть малоизученный вопрос организации и функционирования Музея армянской культуры во Львове. Начало музею положила 1932 г. львовская выставка достижений армянской культуры. После аннексии Западной Украины СССР музей закрыли, а его коллекцию расформировали. **Методология** исследования включает использование методов исторического анализа и синтеза, а также метода интерпретации.